

COLLEGE VAN BEROEP
VOOR DE EXAMENS

No 2021/21/988

HET COLLEGE VAN BEROEP VOOR DE EXAMENS

Uitspraak op het beroep van

1. [naam 1], studentnummer [studentnummer 1],
2. [naam 2], studentnummer [studentnummer 2], en
3. [naam 3], studentnummer [studentnummer 3],

hierna: appellanten, dan wel appellante sub 1, sub 2 of sub 3, tegen de beslissing van de Examencommissie van de Faculteit der Sociale Wetenschappen van de Vrije Universiteit, hierna: verweerster, waarbij het verzoek van appellanten voor een extra gelegenheid voor het tentamen Bestuurskundige Theorieën is afgewezen.

I. Loop van het geding

Appellanten hebben op 13 januari 2021 bij het College van Beroep voor de Examens, hierna: College, beroep ingesteld tegen het besluit van verweerster van 4 december 2020. Op 14 januari 2021 heeft het College aan verweerster gevraagd om in overleg met appellanten na te gaan of een minnelijke schikking van het geschil mogelijk is. Verweerster heeft appellanten uitgenodigd voor een gesprek op 21 januari 2021. Bij het gesprek waren appellante sub 1, mr. dr. A.J.G.M. Montfort (voorzitter van verweerster), dr. J.J. van Baardewijk (examinator) en drs. J.N. Wouters (ambtelijk secretaris) aanwezig. Een minnelijke schikking bleek niet mogelijk te zijn. Verweerster heeft op 25 januari 2021 een verweerschrift ingediend. Het beroep is behandeld op de zitting van het College van 18 maart 2021 via beeldbellen. Appellante sub 1 was aanwezig. De appellanten sub 2 en sub 3 zijn niet verschenen. Namens verweerster was mr. dr. A.J.G.M. Montfort aanwezig (voorzitter). Tevens was aanwezig de bij het geschil betrokken examinator dr. J.J. van Baardewijk, hierna examinator. Partijen hebben hun standpunten mondeling toegelicht.

II. Feiten

Op grond van de stukken en het verhandelde ter zitting gaat het College uit van de volgende feiten. Appellanten sub 1 en sub 2 hebben op 23 oktober 2020 deelgenomen aan het tentamen Bestuurskundige Theorieën. Kort na de start van het tentamen om 8:30 uur heeft de examinator een bericht geplaatst op Canvas met als inhoud dat proctoring (de digitale surveillant van het tentamen) niet goed werkt. In het bericht geeft de examinator – zakelijk weergegeven – het advies om niet onderling te overleggen, en vermeldt hij dat het gebruik van boeken tijdens het tentamen is toegestaan. Hij vermeldt erbij dat onderling overleg zwaar gestraft zal worden. Om 11:51 uur, drie kwartier na afloop van het tentamen (dat tot 11:15 uur duurde), plaatst de examinator een tweede bericht op Canvas. Daarin uit de examinator – zakelijk weergegeven – zijn spijt voor het ongelukkige verloop van het tentamen en legt hij uit hoe hij het ingeleverde werk zal gaan beoordelen. De examinator vermeldt dat hij nog zal overleggen

met verweerster omdat hij hoopt dat het tentamen niet ongeldig hoeft te worden verklaard. De examiner heeft het werk van de studenten beoordeeld en appellanten sub 1 en sub 2 hebben voor het tentamen een onvoldoende gehaald. Appellante sub 3 heeft het tentamen op 23 oktober 2020 niet gemaakt. Op 2 december 2020 is het hertentamen Bestuurskundige Theorieën aangeboden. Appellanten sub 1 en sub 2 hebben voor het hertentamen ook een onvoldoende gehaald. Appellante sub 3 heeft het hertentamen op 2 december 2020 niet gemaakt.

Appellanten vragen, tegelijk met een groep andere studenten, kort na het tentamen van 23 oktober 2020, aan verweerster om een extra herkansing. Verweerster wijst de verzoeken op 4 december 2020 af. Verweerster vermeldt daarbij dat studenten die door de gewijzigde beoordelingsschaal met hun algemene cijfergemiddelde net niet in aanmerking zouden komen voor een cum laude, zich t.z.t. bij haar kunnen melden. Voor hen zal een uitzondering gemaakt worden op het vereiste cijfergemiddelde van minimaal 8,0.

III. Standpunten van partijen

Appellanten stellen dat zij door de gang van zaken voor en tijdens het tentamen op 23 oktober 2020 zijn benadeeld. Voor het maken van het tentamen hadden zij 45 minuten minder dan de bedoeling was. Door de problemen bij het aanmelden waren zij in onzekerheid of alles aan hun kant technisch wel in orde was. De beoordeling van het gemaakte werk kan niet eerlijk zijn gegaan vanwege de verschillende situaties van de studenten onderling. Een groep studenten was wel op de hoogte van de mogelijkheid om naslagwerk te mogen gebruiken en een andere groep studenten wist dat niet. Voor de studenten die wisten dat proctoring niet goed werkte, en wisten dat zij gebruik konden maken van naslagwerk, was het mogelijk om met elkaar telefonisch contact te onderhouden. Appellanten behoren tot de groep studenten die in tijdnood is gekomen en geen gebruik heeft gemaakt van naslagwerk of het internet. Het bericht dat zij gebruik mochten maken van naslagwerk heeft hen niet bereikt. Zij hebben alleen gemerkt dat het technisch moeilijk was om met het tentamen te starten. Zij hadden daarom niet verwacht dat het door hen ingeleverde werk alsnog zou worden beoordeeld en dat het tentamen zou meetellen als een volwaardige tentamengelegenheid. Appellanten vinden het niet juist dat verweerster bij haar afweging om wel of niet een extra tentamengelegenheid aan te bieden, heeft meegewogen wat het slagingspercentage van het tentamen is ten opzichte van voorgaande jaren. Appellanten zijn van mening dat zij recht hebben op twee volwaardige tentamengelegenheden.

Bij een ander tentamen (Organisatie van Zorgprocessen) zijn er ook technische problemen geweest en toen heeft verweerster besloten tot een extra herkansing. Appellanten veronderstelden daarom dat dit ook bij het tentamen Bestuurskundige Theorieën zou worden besloten.

De beslissing van verweerster op het verzoek van appellanten (en de andere studenten) is gekomen twee dagen na de herkansingsmogelijkheid van het tentamen. Zij voelen zich daardoor benadeeld.

Appellanten vragen bij het instellen van beroep om een voorlopige voorziening.

Verweerster blijft bij haar besluit. Het tentamen op 23 oktober 2020 verliep allerminst vlekkeloos, maar uiteindelijk voldoen het tentamen en de beoordeling van de examiner aan de daaraan in redelijkheid te stellen eisen. De examiner heeft inzicht gegeven in zijn werkwijze en de manier waarop hij rekening heeft gehouden met de omstandigheden die studenten (waaronder ook de appellanten sub 1 en sub 2) bij hem hebben gemeld. De problemen die de studenten hem per e-mail hebben gemeld zijn door hem gezien en meegewogen in zijn beoordeling van ieders werk. Het tentamen Bestuurskundige Theorieën bestaat uit inzichtvragen. De studenten kunnen punten halen voor logisch redeneren en argumenteren. Het is geen kennistentamen. Verweerster stelt dat het voor de examiner mogelijk was om maatwerk te verrichten bij de beoordeling zonder aan kwaliteit in te leveren. Voor verweerster is belangrijk dat het slagingspercentage van het tentamen van 23 november 2021 niet afwijkt van het gebruikelijke slagingspercentage.

Ten aanzien van de drie appellanten stelt verweerster het volgende.

Appellante sub 1: haar werk van 23 oktober 2020 is naar behoren beoordeeld door de examiner en er is rekening gehouden met haar omstandigheden tijdens het tentamen (gemaakt zonder dat zij literatuur of collegedictaten heeft geraadpleegd). De tekortkomingen in het werk van appellante sub 1 hangen niet samen met tijdgebrek of het niet kunnen raadplegen van naslagwerk. Zij beheerst grote delen van de stof niet. Appellante heeft kennelijk moeite met het vak. Zij heeft de docente van het vak laten weten het

moeilijk te hebben met de voorbereiding omdat zij daarvoor (in verband met persoonlijke omstandigheden) onvoldoende tijd had. In het vorige studiejaar is zij twee keer gezakt voor het tentamen.

Appellante sub 2: haar werk van 23 oktober 2020 is naar behoren beoordeeld door de examinator. De examinator geeft voor het ingeleverde werk een onvoldoende omdat de examinator in alle vragen een poging ziet om alle gevraagde kennis kort op te sommen. De examinator ziet geen concepten, verwijzingen, rijtjes en samenhangende gedachten bij 80 procent van de vragen. De conclusie van de examinator is dat appellante sub 2 te grote delen van de stof niet beheerst.

Appellante sub 3 heeft niet deelgenomen aan de tentamens van 23 oktober 2020 en 4 december 2020.

IV. Overwegingen van het College

Het beroep van appellanten is tijdig ingesteld en voldoet ook overigens aan de wettelijke eisen. Het bestreden besluit van 4 december 2020 is naar de letter niet gericht tot de appellanten sub 1, 2 en 3. Ter zitting bekrachtigt verweerster evenwel dat het besluit geacht moet worden te zijn gericht tot alle studenten die uitdrukkelijk om een extra tentamengelegenheid hebben gevraagd vanwege de technische problemen bij het afnemen van het tentamen Bestuurskundige theorieën. Het beroep is derhalve ontvankelijk.

In deze zaak gaat het over het verzoek van appellanten om naast de tentamens Bestuurskundige Theorieën zoals online afgelegd op 23 oktober 2020 en 4 december 2020 nog een derde tentamengelegenheid te krijgen in het studiejaar 2020-2021. Appellanten beroepen zich erop dat zij door de problemen met het digitale toezicht op 23 oktober 2020 zijn benadeeld en dat de eerste mogelijkheid in het studiejaar 2020-2021 om het tentamen af te leggen niet als volwaardige mogelijkheid kan worden beschouwd. Op dit verzoek van appellanten is artikel 23 van de Regels en Richtlijnen Examencommissie FSW 2020-2021 (R&R FSW) van toepassing. In dit artikel, over onregelmatigheden tijdens een tentamen, staat – zakelijk weergegeven – dat verweerster een tentamen ongeldig verklaart, dat niet op de voorgeschreven wijze is afgelegd dan wel het afnemen niet op behoorlijke wijze is geschied.

Tussen appellanten en verweerster staat vast dat het online afgelegde tentamen van 23 oktober 2020 niet met digitaal toezicht afgelegd kon worden vanwege een technische storing en dat slechts een deel van de deelnemende studenten op de hoogte was van geïmproviseerde voorschriften voor voortzetting van het tentamen zonder digitaal toezicht. Verder hadden de studenten vanwege de technische problemen minder tijd voor het tentamen dan was voorgeschreven. Het College acht het standpunt van verweerster dat het tentamen ondanks deze problemen voldeed aan de daaraan te stellen eisen, onbegrijpelijk. Dat de examinator zich heeft ingespannen om ondanks de problemen toch nog tot een oordeel over het kennen en kunnen van deelnemers aan het tentamen te komen, neemt niet weg dat er geen (digitaal) toezicht is geweest op het tentamen en dat er voor bepaalde deelnemers minder tijd was voor het afronden ervan. Het College volgt verweerster dan ook niet in haar opvatting dat uitgesloten moet worden geacht dat de “onvoldoende” van appellanten sub 1 en 2 mede veroorzaakt kan zijn door de technische problemen en dat het niet-slagen derhalve geen verband kan houden met de gestelde tekortkomingen in de wijze waarop het tentamen is afgenomen en beoordeeld.

Nu het hier gaat om technische problemen die niet aan studenten kunnen worden toegerekend, ligt het op de weg van verweerster om de nadelige gevolgen voor studenten zoveel mogelijk te verzachten en te compenseren. Zou dat niet gebeuren, dan zou immers de consequentie zijn dat de getroffen studenten, buiten hun schuld om, een tentamengelegenheid mislopen. De door verweerster gehanteerde compenserende maatregelen bewerkstelligen dit naar het oordeel van het College in onvoldoende mate. Door middel van het aanbieden van een extra tentamengelegenheid zou dit wel worden gerealiseerd. Op dit uitgangspunt kunnen wel uitzonderingen worden gemaakt, maar gronden daarvoor zijn in dit geval met betrekking tot appellanten sub 1 en sub 2 niet aannemelijk geworden. Met betrekking tot appellante sub 3 is zo'n uitzondering wel aannemelijk geworden, namelijk dat zij geen nadeel van het tentamen heeft ondervonden omdat zij niet heeft meegedaan aan het tentamen van 23 oktober 2020. Nadelige gevolgen van dat tentamen kan zij dan ook niet hebben ondervonden.

Voor een voorlopige voorziening ziet het College in deze beroepsprocedure geen aanleiding. Appellanten hebben onvoldoende toegelicht met het oog op welk belang zo'n spoedvoorziening zou moeten worden getroffen.

Gelet op hetgeen hiervoor is overgewogen komt het College tot het oordeel dat verweerster niet in redelijkheid tot haar besluit kon komen naar aanleiding van het verzoek van appellanten sub 1 en sub 2. Het beroep van appellante sub 3 is gelet op het hiervoor overwogene ongegrond. Het College wijst het verzoek van appellanten tot het treffen van een voorlopige voorziening af. Dit leidt tot de volgende beslissing.

V. Uitspraak

Het College:

- verklaart het beroep van appellanten sub 1 en sub 2 gegrond;
- vernietigt de beslissing van verweerster van 4 december 2020 voor zover gericht tot appellanten sub 1 en 2;
- bepaalt dat verweerster aan appellanten sub 1 en sub 2 een extra tentamengelegenheid biedt;
- verklaart het beroep van appellante sub 3 ongegrond; en
- wijst het verzoek tot het treffen van een voorlopige voorziening af.

Aldus gedaan te Amsterdam, op 12 mei 2021, door prof. mr. dr. F.J. van Ommeren, voorzitter, dr. M.J.E. van Tooren en dr. J.B. Legradi, leden, in aanwezigheid van mr. F. Donner, secretaris.

prof. mr. dr. F.J. van Ommeren,
voorzitter

mr. F. Donner,
secretaris

Tegen een uitspraak van het College van Beroep voor de Examens kan, onder vermelding van een deugdelijke motivering, door betrokkene beroep worden ingesteld bij het College van Beroep voor het Hoger Onderwijs, Postbus 16137, 2500 BC Den Haag. De termijn voor het indienen van een beroepschrift is zes weken. Het griffierecht bedraagt € 49,-.